

KISFÜZESI HÍRLEVÉL

Kisfüzes Község Önkormányzatának kiadványa

2023. december

Tisztelt Kisfüzesiek!

Nyugodtan állíthatjuk, hogy Kisfüzesen a 2023. esztendőt a rendezvények évének tekinthetjük. Számos lakossági összefüggést az Önkormányzat támogatásával sikerült megszervezni, illetve egy modern építésű közösségi helyszíneként jelent meg településünk életében a BARKA Rendezvényporta.

2023. június 17-én ezzel az elnevezéssel került ünnepélyes átadásra a Kisfüzes, Ady Endre út 9. szám alatt épült, új tájház-as turisztikai létesítmény. Ezáltal egy különleges rendezvényhelyszín tárta ki kapuit a községben, amely nyitott a helyi igényeket kielégítő, illetve a településen átnyúló közösségi feladatok ellátására is.

A kisfüzesi Képviselőtestület idén nyolc alkalommal ülésezett, amelyeknek a lebonyolítása ugyancsak beköltözött a BARKA Rendezvényportába.

Ezen túlmenően más közösségi rendezvények is voltak az intézményben. Többek között itt került sor az augusztus 19-i Kisfüzesi Pajta Party falunapi rendezvényre, továbbá a különböző kézműves foglalkozásokra, mint például a szövést, a kovászolást elsajátító, illetve a jogát gyakorló programokra.

Törvényi kötelezettség írja elő az önkormányzatok számára az éves közmeghallgatás megtartását. Idén december 13-án került sor erre a lakossági fórumra. A Képviselőtestület tagjain túl 12 kisfüzesi polgár vett részt a 2022-ben megvalósított, illetve a 2023. évre tervezett feladatokat ismertető rendezvényen.

Kiemelésre került a falugondnoki feladatok és a népkonyhai ellátást érintő teendők 2024. évi további működtetése a csökkenő alkalmazotti létszám figyelembe vételével, a szociális tűzifa kiszállításának várható ütemezése, pályázat benyújtásának előkészítése a Magyar Falu program keretében, továbbá egyszerűsített autóbuszmegálló építése a Dózsa út alvégi szakaszán és hóeltakarítás megszervezése a buszmegálló várakozó szigetén. A települési fejlesztéseket illetően elhangzott, hogy a Belügyminisztérium 15 millió forint összegű támogatásából 2022. márciusában megvalósult a Kossuth és a Rózsa utca (453 m) burkolatfelújítása. 2022. áprilisban a Magyar Falu program keretében nyújtott 7.790.770,-Ft mértékű támogatásból elkészült a kisfüzesi Község-háza tetőfelújítása.

2022. áprilisban, szintén a Magyar Falu program keretében 3,5 millió forint összegben - a 2021. évet követő újabb egy évre - támogatta a döntéshozó a közösség-szervezéshez kapcsolódó foglalkoztatást.

2023. júniusban BARKA Rendezvényporta néven került átadásra az új Turisztikai Központ. A TOP keretében az Önkormányzat többségi tulajdonában levő Equitum Castra Nonprofit Kft. 450 millió forint pályázati támogatást nyert el a beruházásra.

A TOP 300 millió forintos forrásából az Equitum Castra Nonprofit Kft. a „Környezettudatos kiállítóterek a Mátra túraútvonalain” nevű projektet valósította meg. A járási szinten mért 350.000,-Ft/fő nagyságú fejlesztések Kisfüzes értékeit gazdagítják.

Menyhárt Balázs polgármester

Mátrai Legendák Útján

2023-ban került kialakításra a Mátra északi előterének turisztikai feltárását segítő, a Mátra északi és keleti kapujaként funkcionáló gyalogutak hálózata. Ez a hálózat széleskörű társadalmi összefogással valósult meg, minisztériumok, regionális, helyi önkormányzatok, erdészeti, természetvédelmi, civil szervezetek, a helyi lakosság, gazdálkodók, valamint térségi vállalkozók összefogásával.

Az Equitum Castra Nonprofit Kft. rendezésében a „Környezettudatos Kiállítóterek a Mátra Túraútvonalain” megjelölésű projekt keretében, november 18-án került átadásra a Szajla és Kisfüzes közötti, zöld kereszt jelölésű túraútvonal. Az útvonal a „Vidéki gazdálkodás útja” elnevezést kapta, ami nem csak ez a szakasz, hanem körülöleli Kisfüzes területét. A Laki-pusztától, a Búzás-völgyön keresztül a Kürti-pusztánál vezet át, ahonnan az Ady Endre út végén érkezhettünk be Kisfüzesre.

A pályázati célok megvalósítása keretében az Ady Endre út 7. szám alatti ingatlanon épült egy, a visszabontott épület helyén kialakított tájház és nyitott szín. A túraútvonalak kisfüzesi kiinduló, és érkezési pontja ez a helyszín.

A környezetünket érintő több, mint 50 km-szakasz a hazai turistaút-hálózat fejlesztési történetének legnagyobb része, ami nemcsak gyalogos turistáknak, hanem a lovastúrázóknak is kialakított útvonal. Útba ejthet csodás panorámapontokat, találkozhat kultur-, ipar- és tájtörténeti érdekességekkel, ismereteink bővítéséhez pedig természeti kincseket, legendákat és a régmúlt hagyományait bemutató táblák járulnak hozzá. Az útvonal mentén esőházak, állomásjelző, információs táblák, asztalok, padok, forrásház és panorámateraszok szolgálják a kirándulók kényelmét.

November 18-án Kisfüzes, Bükkszék, Szajla és Sirok összefogásával közösen avattuk fel a 4 km-es Szajla-Kisfüzes szakaszt. A Barka Rendezvényportától indult a szép számú túracsoport Ósajlára, ahol a Turisztikai fogadóépületnél Juhász Pál polgármester köszöntött bennünket, majd a helyi hagyományörzők, a fiatalokból álló Tarna-partizánok kedveskedtek műsorral. Kiegészülve az ott csatlakozottakkal indultunk vissza Kisfüzesre.

Az összesen 9 km-es túra után a Barkában meleg gulyásleves, forralt bor, tea, langalló fogadott minket, a Gáska zenekar muzsikájával fűszerezve. Délutántól gazdag program: kézműves foglalkozás, íjászat, a Gáska népzenei koncertje, táncházestje, és tűzzsonglőr bemutatója volt.

Kisfüzes lett a Mátra Kapuja! A túraútvonalakon kívül interaktív táblák gazdagítják a Barka Rendezvényporta környezetét, illetve „A földtől az asztalig,” elnevezésű kiállítás lett berendezve a Garamond 91. Kft. két örökség-interpretációs szakértője, Szomoradné Tóth Erika, Tolnay Zsuzsanna és munkatársai által. A kiállítást a következő helyi lakosok segítették adományaikkal: Fábíán Istvánné, Kovács Béláné, Végh Lajosné, Bíró Józsefné, Molnár Julianna, dr. Kerekesné Galambosi Ágnes, valamint Czenzthe Huba.

A kiállítás bármikor megtekinthető az Ady út 7 alatt

dr. Kerekesné Galambosi Ágnes alpolgármester

Ügyeleti ellátás változása

Az egészségügyi alapellátásról szóló és a 2022. évi LXXIII. törvénnyel módosított 2015. évi CXXIII. törvény 2023. január 1-jei hatállyal az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást kivette a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok köréből, egyúttal állami feladattá minősítette azt.

A 2015. évi CXXIII. törvény új 6/A. §-a szerint: „Az állami mentőszolgálat gondoskodik - az 5. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt kivétellel - az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról.”

A jogszabályi változások értelmében 2023. évtől az ország területén átalakult az ügyeleti alapellátás.

2023. október 1-től Heves vármegyében is bevezetésre került az Országos Mentőszolgálat ellátásában az egységes, két elemből álló betegközpontú ügyeleti rendszer (háziorvosi ügyeleti ellátás és sürgősségi ügyelet).

A megyei területi átszervezésnek köszönhetően a Heves vármegyei háziorvosi ügyeleti ellátás biztosítására a Pétervására, Szabadság tér 28. szám alatti ingatlan is kijelölésre került.

Az ügyeleti ellátás tehát 2023. október 1-jétől két elemből áll, a háziorvosi ügyeleti ellátásból és a sürgősségi ügyeleti vagy mentőellátásból.

A háziorvosi ügyeletet a sürgős - a következő rendelésig nem halasztható - esetekben vehetjük igénybe hétköznap 16 és 22 óra, valamint hétfőn és ünnepnapon 8 és 14 óra között.

A sürgősségi ügyelet a hirtelen jelentkező, illetve súlyos egészségügyi problémák esetére nyújt megoldást hétköznaponként 22 és 8 óra, hétfőn és ünnepnapon pedig 14 és 8 óra között.

A központi ügyelet telefonszáma 1830.

A beteg a központi telefonszám hívásával szakszerű tanácsot kap, szükség esetén a tartózkodási helyére sürgősségi ügyeleti autót, vagy életveszély esetén azonnali mentőt küldenek. A telefonszám a teljes ügyeleti időszakban, hétköznap 16 és 8 óra között, hétfőn és ünnepnapon egész nap hívható.

Tekintettel az orvosi ügyeletek ellátásával kapcsolatos feladatok önkormányzatoktól történő jogszabályi elvonására, a környék 13 települése által fenntartott Pétervására és Környéke Központi Orvosi Ügyeleti Társulás működtetése 2023. októbertől okafogyottá és értelmetlenné vált. Ezért 2023. december 31-i hatállyal az érintett tagönkormányzatok kinyilvánították az Ügyeleti Társulás törvény erejénél fogva történő, jogutód nélküli megszűnését.

Dr. Kerekes Tibor aljegyző

Időskorúak köszöntése

Minden évben október elseje az Idősek Világnapja. Ekkor köszöntjük mindazokat az embereket, akik hosszú élet munkáját, tapasztalatait tudják maguk mögött. Az Idősek Napja az idős emberekről, az Ő tiszteletükről, szeretetükről szól. Ez a tisztelet magában foglalja elfogadásukat, ragaszkodásunkat és annak kifejezését.

Településünkön hagyománnyá vált, hogy évente egy alkalommal összejövünk azért, hogy kifejezzük megbecsülésünket azok iránt, akik hosszú munkában eltöltött évek után köztünk töltik megérdemelt nyugdíjas éveiket.

Községünk Önkormányzatának Képviselőtestülete 2023. október 1-jén, vasárnap délután a BARKA Rendezvényportára, egy családi vacsoraestre invitálta településünk 60 év feletti lakosait Idősek Napja alkalmából.

Menyhárt Balázs polgármester és Balázs Luca közösségsszervező köszöntötte a megjelenteket, majd ezután következett a vacsora, ami finom töltött káposzta és vegyes süteménykínálat volt.

A nosztalgikus este családi, vidám beszélgetéssel telt. Köszönjük, hogy elfogadták meghívásunkat!

Menyhárt Balázs polgármester

Szennyvízügy alakulása

Ivád község önkormányzatának két héttel ezelőtti megkeresésére válaszolva, Rentz Tamás az Energiaügyi Minisztérium helyettes államtitkára a 2023. december 5-én kelt levelében közölte, hogy Ivád, Kisfüzes, Szajla és Terpes községeknek a Pétervására központú szennyvízelvezetési agglomerációhoz való csatlakozását a Belügyminisztérium 2017-ben jóváhagyta ugyan, azonban a KEHOP keretében megvalósítani tervezett fejlesztés nem tartalmazta e települések fizikai csatlakozását az agglomerációhoz.

Megállapította azt is, hogy a Pétervásári szennyvíztisztító telep jelenleg 9085 LE kapacitású, így képes a mintegy 1350 lakosú négy településen keletkező szennyvíz fogadására és tisztítására.

Ezek a községek szerepelnek a Pétervására központú szennyvízelvezetési agglomeráció részeként a 2000 lakosnál kisebb településeken a szennyvíztisztítási beruházások megvalósításához szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 1985/2021. (XII.27.) Korm. határozat 3. pontja alapján elkészített országos program tervezetében, amelynek aktualizálását 2024. év első félévében a Belügyminisztérium végzi majd el a Kormány döntésének megfelelően.

E 2000 lakosságszám alatti települések szennyvízelvezetése sajnálatosan nem támogatható a jelenleg kiírás alatt álló KEHOP Plusz pályázatból.

A Kormány célja a 2000 lakosnál kisebb falvak esetében is a szennyvíz megoldása, azaz a tisztítatlan szennyvíz általi környezetterhelés csökkentése. Az Energiaügyi Minisztérium költségvetésében azonban e beruházás megvalósításához jelenleg nem áll rendelkezésre hazai forrás - zárul a levél. Tehát jelenleg a 4 település szennyvízberuházását érintően az illetékes minisztériumnál már iktatott ügyünk van, amelyre hivatkozva rendszeresen lehet sürgetni a szennyvízkezelés mielőbbi megoldását.

Dr. Kerekes Tibor aljegyző

Kútamnesztia 2024. évtől

Az Országgyűlés 2013. június 13-án fogadta el a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény alapvető módosítását tartalmazó 2023. évi LI. törvényt. E jogszabály értelmében 2024. január 1-jétől életbe lép a kútamnesztia, ami azt jelenti, hogy a 2024. előtt engedély nélkül létesített, 50 méternél nem mélyebb, háztartási és kerti célra használt talajvízkutakat nem kell bejelenteni, illetve a fennmaradását engedélyeztetni.

Az eddig érvényben lévő szabályok alapján 2023. év végéig engedélyeztetni kellett volna a korábban illegálisan létesült, háztartási vízigényű kutakat. Azonban lehetetlennek bizonyult annak felmérése, hogy mennyi talajvízkút működik az országban.

Az új törvényi rendelkezések értelmében jövő évtől automatikusan szabályosnak minősülnek a 2024. január 1-je előtt engedély nélkül létesített, 50 méternél nem mélyebb, az első vízzáró réteget el nem érő háztartási vízigényű ásott vagy fűrt kutak.

A könnyítés azért jött létre, mert a sekély kutak nem érintik a felszín alatti vízkészletet, ezek forrása az összegyűlt csapadékvíz, ezért környezetvédelmi szempontból nem jelentenek kockázatot.

A kútamnesztia alapján tehát az adott háztartási talajvízkutak, - ezen a vidéken jellemzően az ásott kutak - mindenféle bejelentés és engedély nélkül szabadon fennmaradhatnak függetlenül attól, hogy vízkészletvédelmi szempontból kockázatos, vagy kockázatmentes területen helyezkednek el.

Dr. Kerekes Tibor aljegyző

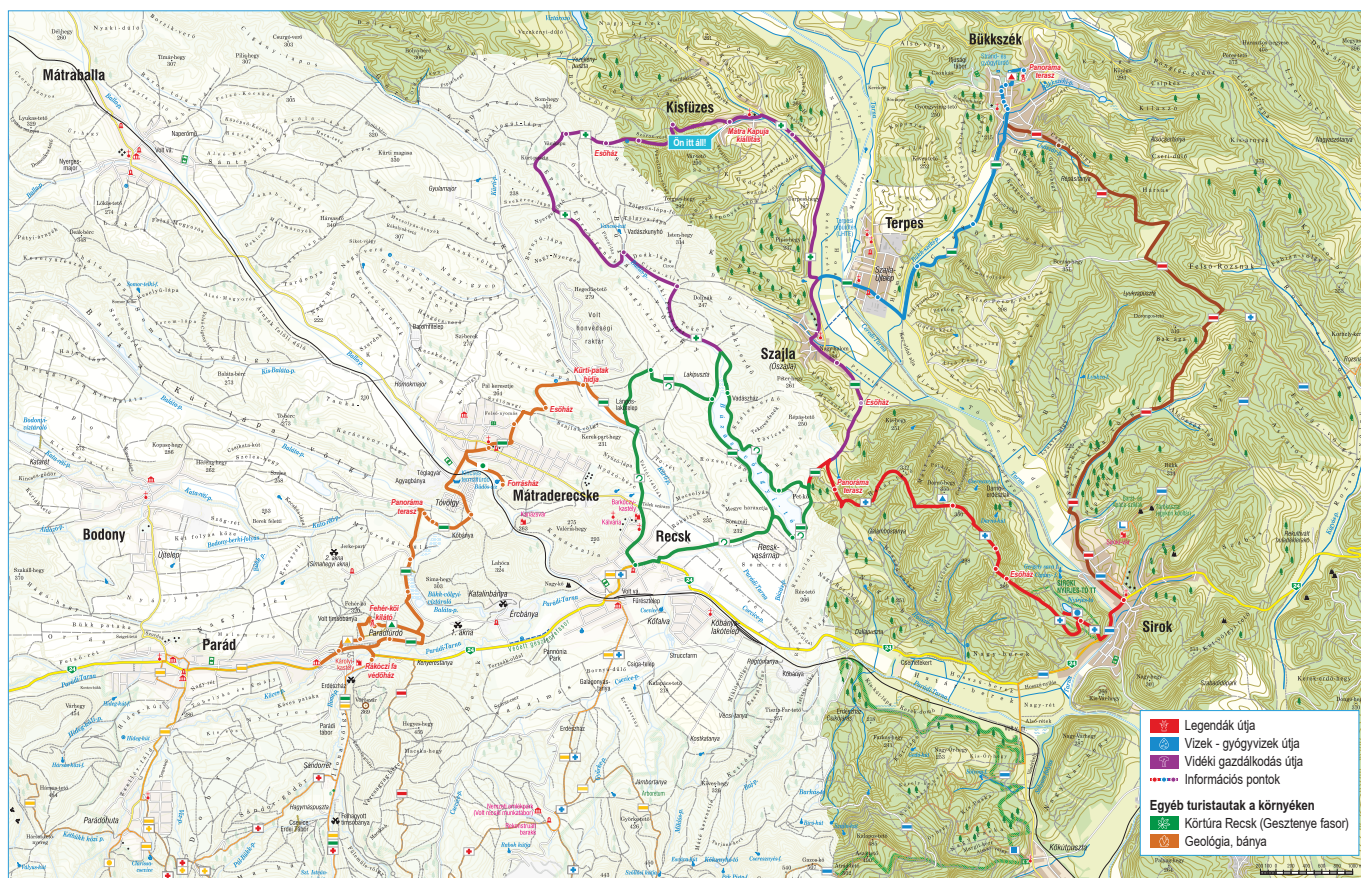
Áldott és békés Karácsonyi ünnepeket kívánunk.

Ez a Kisfüzesi Hírlevél 60 példányban készült. A kiadványt szerkesztette Menyhárt Balázs polgármester és Dr. Kerekes Tibor aljegyző. A lapot kiadja Kisfüzes Községi Önkormányzat
Lapterjesztő: Kisfüzes Községi Önkormányzat

Mátrai

Legendák Útja

Tisztelt Látogató! Kedves Túrázó!

2023-ban került kialakításra a Mátra északi előterének turisztikai feltárását segítő, a Mátra északi és keleti kapujaként funkcionáló gyalogutak hálózata. Az Aktív Mátra Turisztikai Stratégiához igazodva egy kísérleti koncepcióban tematikus és természetjáró turista utak egyedülálló kombinációját alakítottuk ki virtuális útvonalvezetéssel támogatottan.

Több településen is, közvetlen parkolási pontról vagy tömegközlekedéssel elérhető központi megállótól kapcsolódhat a jól jelzett utakhoz (Kislúzes, Szajla, Sirok, Bükkszék). Útba ejtethet csodás

panorámapontokat, találkozhat kultúr-, ipar- és táj történeti érdekességekkel, ismeretei bővítéséhez pedig természeti kincseket, legendákat és a régmúlt hagyományait bemutató táblák járulnak hozzá. Az útvonal mentén esőházak, állomásjelző és információs táblák, asztalok, padok, forrásház és panoráma teraszok szolgálják a kirándulók kényelmét. A központi körút egyedülálló módon nem csak gyalogos, hanem lovas jármódra is optimalizált, lovasok számára alkalmas pihenőhelyekkel.

A túraútvonalak hálózata széles körű társadalmi összefogással valósult meg, minisztériumok, regionális, helyi önkormányzatok, erdészeti, természetvédelmi, civil szervezetek, a helyi lakosság, gazdálkodók valamint térségi vállalkozók összefogásával, hogy a hazai turistaút-hálózat fejlesztés történetének legnagyobb egyidejű, több, mint 50 km-es, bővítését hívja életre.

Élményekben gazdag kikapcsolódást, aktív, környezettudatos időtöltést és jó túrázást kívánunk!

Készült a
„Környezettudatos
kiállítótér a Mátra
túraútvonalain”
(TOP-1.2.1-16-
HE1-2019-00016)
című projekt
keretében.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

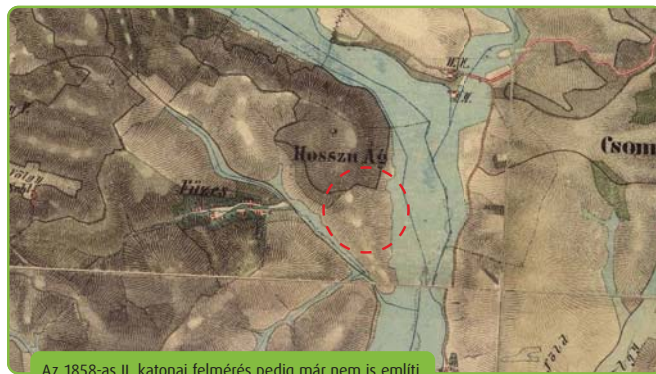

Hajdan volt falu, hajdan volt temploma

*Ha körbenézel látsz itt templomot? Ugye, sehol sincs nyoma. Pedig a közvetlen környéken olyan dülőnevek bukkannak fel, mint **Pusztatemplom-csontos, Pusztatemplom-felső, Pusztatemplom-szöges, Pusztatemplom-far, vagy Templomrajáró**. Akkor ennek csakis az lehet az oka, hogy itt valamikor templom állt.*

Már az 1780-as években elkészült I. katonai felmérés térképe is csak a helyét jelöli „Alteikirche”, azaz „régi templom” néven.

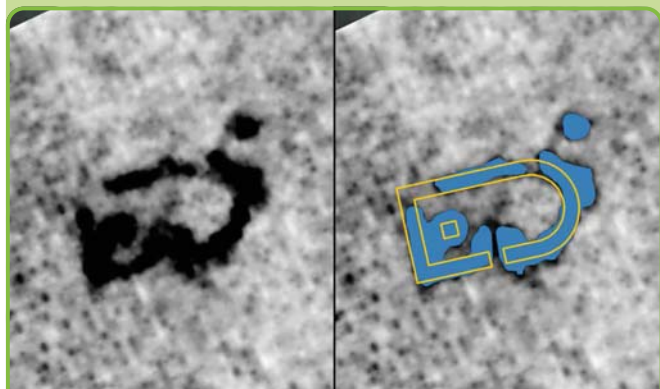

Az 1858-as II. katonai felmérés pedig már nem is említi.

Nézz csak még egyszer körbe! Ha neked kellene itt kiválasztani a templom helyét, hová építenéd? Ha a dombtetőn találnád legmegfelelőbbnek, ahonnan jól be lehet látni a környéket, s a Tarna áradásaitól is biztonságban van, no meg a templom is mindenfelől látható, akkor meg is találtad hol állt a középkori település kicsiny kőtemploma. Rég elpusztult, a Tarna-völgyben meghúzódó ősi Füzessel együtt lassan valóban a föld színével vált egyenlővé.

Látva a méreteket, formát, az avatatlan szemlélő elhamarkodottan juthat arra a következtetésre, hogy a közelben fennmaradt Árpád-kori templomokhoz (pl. Váraszó, Tarnaszentmária) hasonlítsa a hajdani kisfüzesi pusztatemplomot. Ám ezt csak egy alapos régészeti ásatás döntheti majd el.

Egy majd 250 éves térkép és egy modern talajradar bevetésével, régészeti ásatás nélkül is vallhatjuk a föld titkait. Ezt tette Nagy László régész 2020-ban: pontosan meghatározta az Árpád-kori templom helyét, a föld alatti alapmaradványok elhelyezkedését.

A földradarral végzett felmérés eredménye és értelmezése a füzesi templomnál 40–60 cm mélységben. Sárga színnel jelölve a templom lehetséges alaprajzi rekonstrukciója.

Tarnaszentmária

Váraszó

Készült a
„Környezettudatos
kiállítótér a Mátra
túraútvonalain”
(TOP-1.2.1-16-
HE1-2019-00016)
című projekt
keretében.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Bölcsesség a legeltetéshez, ügyes kéz a fafaragáshoz

Neked honnan származik a házad építőanyaga, s a benne lévő bútorok? Honnan a szerszámaid?

Miből készülnek a háztartásod eszközei? Mivel fűtöd az otthonod?

Hajdanán nem boltokban vásárolták, nem távoli városokból, országokból szerezték be ezeket. Hiszen a térség egykor nagy kiterjedésű erdei szolgáltatott a nyersanyagot. A palóc emberek pedig mesterei voltak a fa megmunkálásának.

A Mátra vidékén a pásztorok közül kerültek ki a legjobb fafaragók. Amíg a jószág nyugodtan legelt vagy delelt, előkerült a tarisznya aljából a bicska és egy darab fa. A gyakorlott kéz alatt pedig nemsokára nagyszerű alkotás formálódott. Messze földön híresek voltak ivócsanakjaik, féंबरakásos pásztorbotjaik, ostor nyeleik, állatfejes sípokkal ellátott dudáik. A legeltetési időnyen kívül pedig szó szerint nagyobb fába is

vághatták a fejszájukat: akár bútorkat (székeket, lócákákat) is készítettek, amelyeket finoman megmunkált áttört faragással díszítettek.

Csak az alapanyagának és időnek lennének ma híján?

Vagy talán a tudás és az önellátás igénye is elveszett volna?

A palóc pásztorok elmaradhatatlan kelléke volt az ivócsanak. Merítő részét sokszor erdei vagy pásztorjelenet díszíti, a fülre jellemző az állatfigurás kialakítás.

Ezzel a domború faragással készített sőtartóval egy kisleány leányt tettek a szépet.

A palóc pásztorfurulya jellegzetessége a hangolása és a díszítése. Vészt, karcolt minták mellett a pikkelyes domború faragás volt a legjellegzőbb.

A palóc fafaragás különlegessége az áttört bútor. Egyik kedvelt motívum a huszáros jelenik meg ezen a karos lócán.

Készült a „Környezettudatos kiállítótérek a Mátra túraútvonalain” (TOP-1.2.1-16-HE1-2019-00016) című projekt keretében.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Mátrai

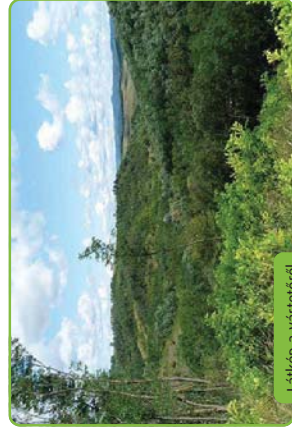
Legendák Útja

Rejtelmes Vártető

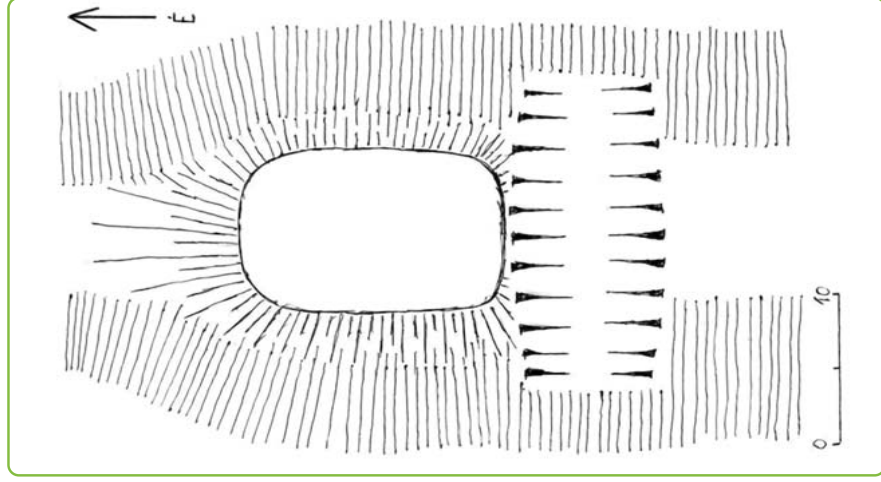
Aki egy táj történetének kutatására vállalkozik, készüljön fel arra, hogy megoldatlan rejtélybe ütközhet.

Jó példa erre a kislúzeri vár. Régi iratok nem tesznek említést a várról, azonban néhány beszédes dűlőnév (Ágas-vár, Vártető, Várberc) nem hagyta nyugodni a hely története iránt érdeklődőket.

A falutól nyugatra, a Sós-hegy melletti bérre felkapaszkodva, meredek lejtőkkel szegélyezett, szinte teljesen lapos területet találtak. Ennek déli részén a későbbi felmérések során egyetlen, erődítésként szolgáló sáncarkot írtak le. Ez a 19 méter hosszú, átlagosan 10 méter szélességű és 1 méter mélységű árok a viszonylag könnyebben támadható oldalt védte.

Látkép a vártetőről

A vár részletes felmérését Nováki Gyula és Fejes Erik végezte el 2014-ben. (Forrás: Nováki Gy. - Fejes E.: Kislúzer - Vártető. Várjádó Magazin. Nyári különszám, 2015.)

Mit is tudunk eddig?

Nem a faluhoz legközelebb eső, legmagasabb ponton helyezkedik el a vár

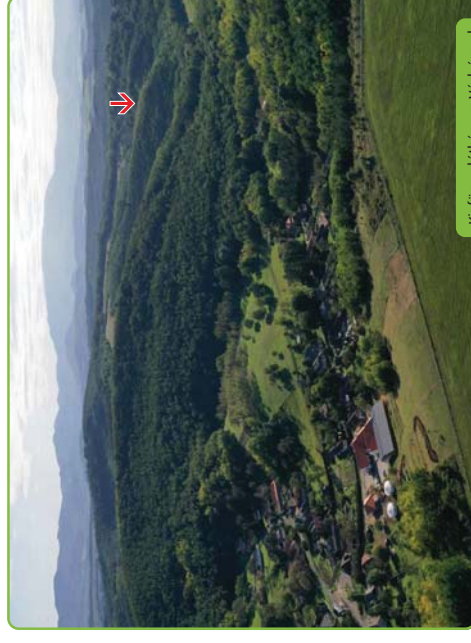
Csak a település észak-nyugati részére nyílik jó kilátás onnan

Nehezen megközelíthető

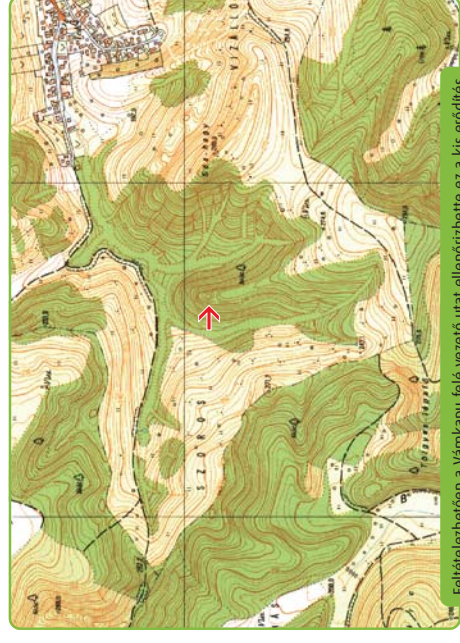
Falmaradványok, romok nincsenek a felszínen

Ami ezen túl van az csupa rejtély! Közelebbi őrhely vagy menedék lenne a település lakosai számára? Netán stratégiai fontosságú út futott lenn a vár alatt?

Ameddig egy alapos régészeti feltárás nem hoz elegendő bizonyítékokat, addig a mondatok végére nem tehetünk pontot!

Kislúzeri laktépe a Várberccel

Feltételezhetően a Várkapu felé vezető utat ellenőrizhette ez a kis erődítés

Mátrai

Legendák Útja

Erdőből legelő. Legelőből erdő?

*Ha egy időutazó VR-szemüveget tehetnénk fel,
a következő képek elevenednének
meg körülöttünk az elmúlt ezer évből.*

A 19. századtól a
jövendelő állattartás
fokozódó legelőigénye okán
tovább ritkul, gyakorlatilag
eltűnik az erdő, legfeljebb
csak egy-egy faóriás ad
még árnyékot a nyájnak,
csordának. Végül azután a 20.
század második felére ezekből
alig marad hírmondó.

A honfoglalás táján itt egy, szinte teljesen
összefüggő tölgyerdőben állnánk, kisebb
ember művelte foltokkal.

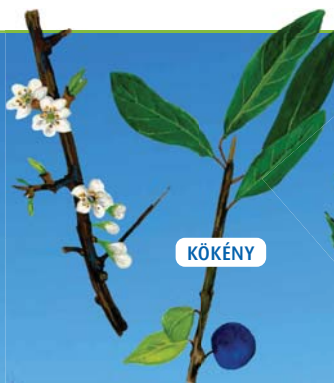
A falut a törökök 1550 táján feldűlják, s egészen a
18. század közepéig lakatlan marad. Területét azonban
a szomszédos települések lakosai használják, főként legeltetik.

Ha az Árpád-korban pillanthatnánk körbe, az akkori Fyzes néven illetett falu
környékén még mindig jelentős erdőségeket látnánk. Ezekben azonban már egyre
nagyobb léleket ütött az emberi szükségleteket kielégítő földhasználat: lakóházak és
gazdasági épületek, szántóföldek, kaszálók, gyümölcsösök. Az erdő pedig nem csupán
faanyagot biztosít, de a legelőerdők nagy számban tartanak el juh- és sertésnyájukat.

Az 1783-85-ből származó I. katonai leírás már
ritka tölgyerdőségeként számol be az időközben
ismét betelepített Füzes erdeiről.

*S most levehetjük varázslatos
szemüvegünket! Nézzünk csak
körül!*

Ezer év után, napjainkban épp el-
lentétes folyamat figyelhető meg:
a legeltetési állattartás vissza-
szorulásával a legelőkön megindult a
beerdősülés. Ez ma még leginkább
a becserjésedés fázisában tart, a
sokszor áthatolhatatlan bozótot al-
kotó kökény, galagonya, gyeplő-
rózsa (vadrózsa) hatalmas foltokat
foglал el a domboldalakon.

KÖKÉNY

EGYBIBÉS
GALAGONYA

GYEPÜ
RÓZSA

A fehér akác a felhagyott legelőket sok
helyen veszi „birtokba”, megelőzve az
őshonos fajok visszatelepődését.

Elcserjésedő legelő

Készült a
„Környezettudatos
kiállítótér a Mátra
túraútvonalain”
(TOP-1.2.1-16-
HE1-2019-00016)
című projekt
keretében.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

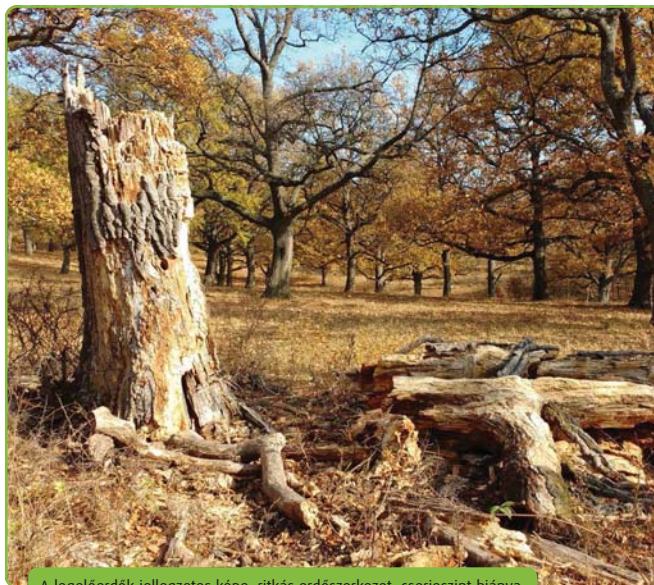

Tilalmas erdők?

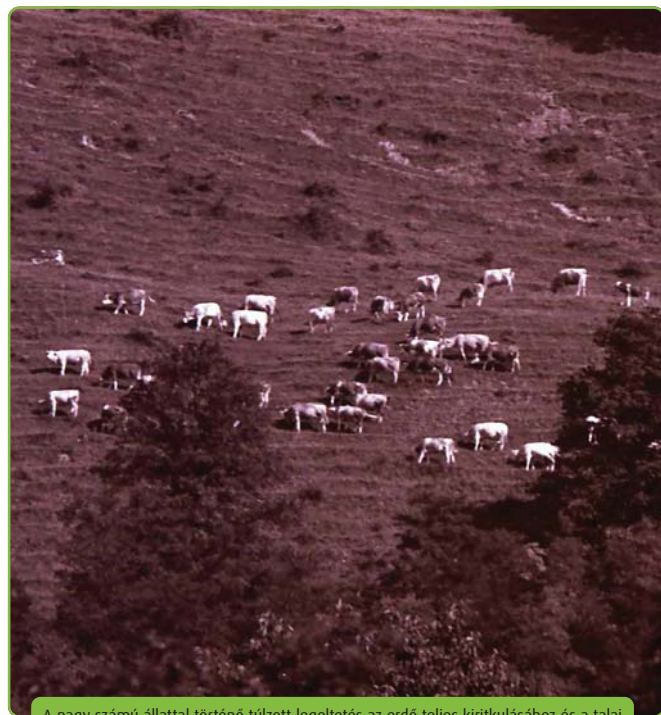
Vajon mit indítanak el bennünk a tilos, tiltott vagy tilalmas szavak? Talán legelőszőr az villan be, hogy „már megint valamit nem szabad”, „már megint korlátozva vagyok”! Igen, ez is előfordulhat, azonban a korlátozás történhet egy közösség jövője érdekében, értünk is.

Az erdei legeltetés a múltban széles körben gyakorolt erdei használat volt, amely egyaránt jelentette az erdő aljnövényzetének, a lehullott makkoknak, erdei gyümölcsöknek, lombnak, és a tisztások fűvének takarmánnyként való hasznosítását. A hosszútávon fenntartható erdei legeltetés egyet jelentett az odafigyelő, tudatos pásztoroló legeltetéssel, melybe beletartozott a talajban, illetve faállományban tett károkozások elkerülése, minimalizálása.

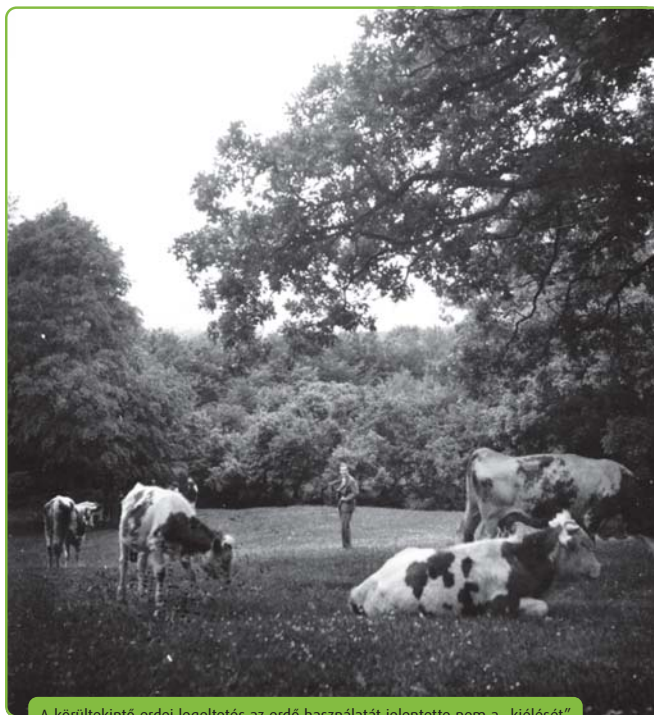
A nem megfelelően végzett legeltetés jelentős károkat okozott a felnövekvő csemetékben, fiatal fákban és bokrokban. Erre megoldás lehetett bizonyos erdőrészek időszakos elkerülése, amelyet egykor a „tilalmas erdő” kifejezéssel illeltek.

A legelőerdők jellegzetes képe: ritkás erdőszerkezet, cserjeszint hiánya, „megszelídült” aljnövényzet (fűfélék túlsúlyban) (Fotó: Veres Imre)

A nagy számú állattal történő túlzott legeltetés az erdő teljes kiritkulásához és a talaj lepusztulásához is vezetett (Fotó: Kiszűz helytörténeti archívum)

A körültekintő erdei legeltetés az erdő használatát jelentette nem a „kielését” (Fotó: Fortepan/Lórincze Judit)

Készült a
„Környezettudatos
kiállítók a Mátra
túraútvonalain”
(TOP-1.2.1-16-
HE1-2019-00016)
című projekt
keretében.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Az Európai Unió
társfinanszírozásával